

LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAI

(Pabaiga)

Kai SSSR tapo demokratijos valstybių karo fronte viena iš jų sąjungininkių, tai Britų atsakingi politikai pradėjo derybas su SSSR, kuri tų derybų pagrindas dėjo, kad Pabaltijo trijų valstybių įjungimas į Sovietų S-gos respublikų šeimą būtų teisiškai pripažintas. Anglijos vyriausybė buvo linkusi sutikti. Bet kai JAV prezidentui Rooseveltui apie tai buvo pranešta, jis tvirtai pasakė: ne! Tuomet anglų politikai taip pat suabejojo, ir iš tos pasirašytos 20 metų sutarties tarp Britų imperijos ir SSSR tas pripažinimas dinga.

ALT budėjo Lietuvos sargyboje

Visuose frontuose karo veiksmams įsisiūbavus, visame politiniame veikime pradėjo įsigalėti jėgos svorio persvara, todėl tais metais Alto veikimas buvo žymiai pasunkėjęs ir reikėjo daug apdairumo, apsukrumo viename ar kitame atsitikime priminti atsakingiems politikams Lietuvos skaudų likimą. Juk SSSR buvo viena iš demokratijos sąjungininkių, tai yra tų valstybių, kuri pavergė Lietuvą...

1942 m. Anglijos spauda pradėjo nedviprasmiškai rašyti, kad dėl Pabaltijo trijų valstybių likimo tektų susiprasti, t. y. laikyti jas SSSR respublikomis. 1943 m. SSSR kariuomenės šventės proga Stalinas pasakė triukšmingą kalbą ir suminėjo Lietuvą, Latviją, Estiją kaip SSSR respublikas. Tais ir dar kitais atsitikimais teko kaip nors atsilipti, JAV vyriausybei priminti, kad tų kraštų įjungimas į SSSR nėra teisiškai pripažintas, kad jų likimas galės būti ateity išspręstas. Tais jautriais klausimais ir tuo opiu momentu reikėjo rašyti memorandumai. Lietuvių tarpe tokiam darbiui nebūta patyrusių, o svetimų tarpe tokio ieškoti nederėjo, nes būtų reikėję krūvą pinigų jam pakrauti. Todėl Dr. P. Grigaitis pats imasi darbo. Parašęs rodo toį sritį daugiau patyrusiems. Jie užtikrino, kad gerai parašyta, tai yra taip, kaip tokiais atsitikimais rašomi diplomatijos raštai.

Amerika skiria lietuviams daugiau dėmesio

Ne į visus JAV vyriausybei siunčiamus raštus būdavo gautami vienodi atsakymai. Kiti būdavo tik pakvituojami, o jau vėliau, ypač pradėdant 1943 metų pabaigą, veikimo sąlygos palengvėjo. Mat, SSSR ateities planai vis labiau pradėjo ryškėti, jų užsimojimais aiškėti, tuo pačiu SSSR simpatijos, kas jas jiems turėjo, bluko. O dabar jau visai kas kita. Jau JAV yra tinkamai informuota, kas tie yra Lietuvos politiniai veiksniai užsienio, ir turi su jais santykius.

Maž. Lietuvos reikalai

Deja, tuo pačiu metu mūsų išviejoj kilo bereikalingas erzelis dėl įvairių derybų, lyg ir portfolio pasidalijimo. Jei jau esama pragiedrulių, tai iš to dar neišvengia, kad Lietuvos byla jau laimėta. Visi didieji sunkumai dar prysaky. Dar sunku įspėti, kiek dar didesni sunkumai gali pakely atsirasti. Vieton erzelio, tenka atsidėjus dirbti. Štai mum turi rūpėti Maž. Lietuvos srities likimas. Sunku prileisti, kad toji sritis tektų ateities rusų

valstybei; abejotina, ar ji liks vokiečiams. O tai kraštas—Prūsų Lietuva, iš senų laikų lietuvių gyvenama. Mes tylėjome, kai SSSR kariuomenė įsiveržusi beatodairiškai ten šeiminkavo ir šeiminkauja, vietos gyventojus iš savo gyvenamų vietų išstumdama, juos naikindama. Lietuvis myli savo žemę, prie jos prisirišęs, ir, suprantama, raudonesiems artėjant, lietuviškai nepajudėjo iš savo vietų, nenorėjo savo mylimų sodybų apeisti. Neabejotina, kad dauguma ten pasiliko lietuvių kilmės ir sulaukė jie šurpau savo likimo. Ar pasaulis žino apie tai? Ar mes skelbėm tas žinias? O dabar į tą žemę reiskia savo norus lenkai, gudai, vokiečiai. O mums ar jau vistiek, kas tas žemes ateity valdys? Ar dėl tų žemių ateities likimo mes savo tarpe jau susipratome? Ar turime ką pasiūlyti mūsų kaimynams?

Įvairių įsitikinimų žmonės gali susitarti

Yra dar daug kitų neišspręstų klausimų. Tatai nedera viso mūsų politinio veikimo centru daryti vien nevaisingas derybas įtakų sefrų pasiskirstymu. Reikia veikti visiems suburtomis pajėgomis, kaip kad susiburta Alte. Iš tokio susibūrimo neišvengia, kad reiktų išsižadėti savo politinių įsitikinimų. Jie neišvengiami, be jų gyvenime neapsieisi; bet, bendrai dirbant, galimas pažūrų suderinimas. Nėra vengtini ginčai ten, kur reikia. Štai JAV gyvenime pasitaike kartais net labai šurpių ginčų, o vienok JAV ne silpnėja, bet visokeriopa eina pirmyn, stipryn.

Kovosim už demokratinę Lietuvą

JAV visas gyvenimas yra sunkte persisunkęs demokratijos dvasios. JAV noriai bendradarbiauja su visais kemokratijos kraštais, todėl lietuvių politinių veiksmų visas darbas turi taip pat eiti demokratijos keliu. Nepriklausomos Lietuvos valstybės tvarka turės būti demokratija pagrįsta.

Mes esame tas, kas mes esame, ir tokie turime likti. Lietuvis ne tik savo įsitikinimais yra demokratas, bet toks ir savo padėtimi. Būkime laisvi, savo nuomonę turėkime ir gerbkime kitus, ją turėkime. Dirbkime išvien, Lietuvos skaudus likimas mus visus įpareigoja. Ginčai kiekviename darbe nėra išvengtini, jų ir čia nesibijokim, bet mokėkim susiprasti. Jei išmoksim kitų pažiūras gerbti ir jas vertinti, susiprasime.

Nesnaudžia visi mūsų kaimynai. Jie veikia dėl savo ateities. Kiti jų tyko mūsų žemių. Budėkime, dirbkime ir mes. Darbo tokios daugybės, kad čia kiekvienas gali jo surasti Lietuvai patarnauti.

Daug įdomių ir gražių kitų minčių savo pranešime Dr. P. Grigaitis pasakė, bet čia viso nesurašys. Bendrai Dr. P. Grigaitis visu savo pranešimu suteikė daug įdomių žinių iš ALT netolimos praeities veikimo.

Po Dr. P. Grigaičio pranešimo buvo keletas paklausimų. Klausė Matukas, Sugintas, Talalas ir kiti.

Susirinkimą baigiant, buvo pasiūlyta teisininkams susidomėti genocido byla ir jos JAV ratifikavimo klausimais ten, kur reikia, pasisakyti. **Koresp.**

IT'S HERE

You'll be proud to own this beautiful Rotary Ironer with chromium-plated legs. A perfect addition to your kitchen or laundry. Blends with modern kitchen furniture. Irons everything—from shirts to dresses—with ease and speed. And what a wonderful ironing job it does, too! After ironing, close the cover—heat and motor shut off automatically.

You'll be amazed how soon you can iron with professional results

Ask for a FREE Demonstration today

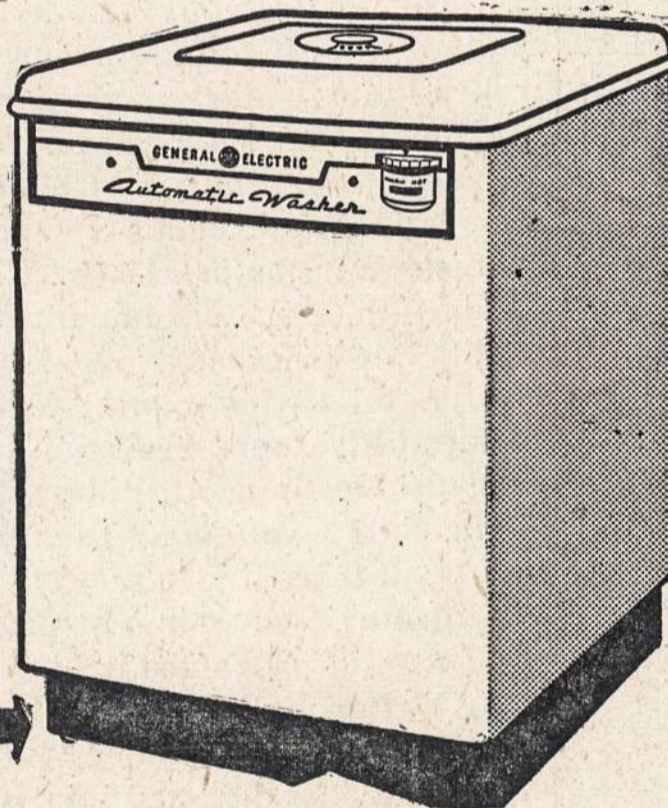
- Large 26-inch ironing roll
- 136 square inches of ironing surface
- Two speeds—fast and slow
- Convenient knee operation plus fingertip control
- Two Dial-the-Fabric temperature controls
- Two end shelves for storing finished pieces
- No oiling required
- One-year written warranty

De Luxe G-E Automatic Washing

EASY TERMS
78 WEEKS TO PAY

NEW G-E AUTOMATIC WASHER
GIVES YOU MORE FOR YOUR MONEY!

- G-E ACTIVATOR* WASHING ACTION →
- DEEP ACTIVATED RINSE →
- FAST "SPIN-OUT" DRYING ACTION →
- ONE CONTROL DOES EVERYTHING →
- 1-YR. WARRANTY ON ENTIRE WASHER →

See this new G-E Automatic Washer in action today!

Get extra capacity with a G-E Washer!

ACTIVATOR* WASHING ACTION—
WASHES EVERY PIECE INDIVIDUALLY!

INSTINCTIVE* WRINGER • ADJUSTABLE TIMER
ONE-YEAR WRITTEN WARRANTY

STRATOLINER RANGE

EASY TERMS

- G-E Calrod* units throughout!
- Tel-A-Cook lights and push buttons!
- Huge Tripl-Oven!
- Built-in pressure cooker!
- Automatic oven timer!
- Hi-style control panel!

See our complete line of

GENERAL ELECTRIC
APPLIANCES

Easy Terms — Liberal Trade-in Allowances

BERMAN'S

11315 SOUTH MICHIGAN AVENUE
7949 SOUTH ASHLAND AVENUE
1741 NORTH HARLEM AVENUE

WATERFALL 8-8400
HUDSON 3-9200
BERKSHIRE 7-5100

OPEN EVENINGS UNTIL 10 P. M. EXCEPT SATURDAY AND SUNDAY

SEE OUR COMPLETE LINE OF GENERAL ELECTRIC APPLIANCES & TELEVISION

JAU IŠEJO IŠ SPAUDOS

Kazio Borutos Knyga Baltaragio Malūnas

BALTARAGIO MALŪNAS — knyga, kurią 1945 m. rudenį bolševikai per apsirinkimą išleido Lietuvoje, bet tuoju surinko iš visų knygynų ir sunaikino.

BALTARAGIO MALŪNAS — knyga, kuri primena mums Lietuvą visame jos puikume, kurios puslapiai tebedvelkia Lietuvos vėjų ir arimų kvapą, kurioj vaizduojamo kaimiečio vargai ir rūpesčiai toki mažučiai ir mieli, palyginus juos su šurpia šiandienybe.

BALTARAGIO MALŪNAS — knyga, kokių mažą mūsų pokarinėje literatūroje, kuri mums parodo mūsų kraštą ir lyjant, ir saulei šviečiant ir vėjams užaujant, o autorių pačiame talento subrendime.

BALTARAGIO MALŪNA išleido Knygų Leidykla TERRA. 256 psl., kaina \$2.50. Reikalaukite: TERRA, 946 W. 31st Place, Chicago 8, Ill.

